

Boekverslag Nederlands De dochter door Jessica Durlacher

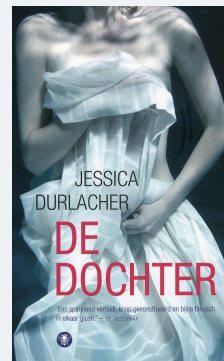
Boekverslag door een scholier

3494 woorden

18 jaar geleden

★ 7,8

485 keer beoordeeld

Auteur	Jessica Durlacher
Genre	Oorlogsroman, Psychologische roman
Eerste uitgave	2000
Vak	Nederlands

Bibliografische gegevens:

Naam van de auteur: Jessica Durlacher

Titel van het boek: De dochter

Jaar van eerste druk: 2000

Gelezen druk: Vierde druk november 2000

Plaats van de uitgever: Amsterdam

Aantal bladzijden van het boek: 278

Samenvatting:

Wanneer de 23-jarige joodse Max Lipschitz in het Anna Frank huis komt ontmoet hij er Sabine, een meisje dat meteen op hem afstapt en een afspraak maakt. Omdat Max zelf nog wat worstelt met zijn identiteit komt de relatie langzaam op gang. Ook Sabine is wat vreemd en heeft een voortdurende honger naar alles wat er in de 2de wereldoorlog is gebeurd met de joden. Max, wiens vader het liefst over de oorlog zwijgt, ziet met verbazing toe hoe Sabine met veel geduld alle oorlogsverhalen uit zijn vader weet te wringen, wat hem begint te irriteren. Sabine geeft zelf hoog op over haar vader, een ware oorlogsheld en die nu de intelligentste en de beste vader is. Maar Max heeft haar ouders nog nooit ontmoet...

Langzaam groeien Sabine en Max naar elkaar toe en gaan ze samenwonen. Een gelukkig stel, denkt Max, tot hij op een dag thuiskomt en Sabine weg is. Zij laat een briefje achter waarin zij hem op hart drukt haar niet te zoeken en vooral ook haar ouders met rust te laten..

Het is vijftien jaar later als Max zijn verdwenen geliefde opnieuw ontmoet. In Frankfurt op de Buchmesse, want Max is uitgever geworden en Sabine een succesvolle fotografe. In Frankfurt wordt Sabine vergezeld door een beroemde producent uit Hollywood met alweer een oerjoodse naam: Sam Zaidenweber. Sabine is

zijn vertrouwelingen, zijn secretaresse, zijn archivaris en mogelijk ook zijn geliefde. Ook al het andere lijkt geen toeval meer.

Zaidenweber is niet alleen joods, hij blijkt ook van Hollandse afkomst en hij heeft ook nog eens zijn memoires geschreven. Uiteraard wil Max die graag uitgeven. Dat hij daarvoor naar Hollywood moet, is mooi meegenomen.

Wachtende op het voltooiën van de memoires, begint Max in Hollywood aan zijn tweede verhouding met Sabine. Tot zij op een dag opnieuw verdwenen is. Max keert terug met het manuscript terug naar Nederland. Het zijn de memoires die als een boek in een boek onthullen dat Sabine niet het joodse meisje is waarvoor iedereen haar heeft gehouden. Integendeel, zij is de dochter van een man die juist joden heeft aangegeven en die na de oorlog zijn wandaden heeft gemaskeerd door een joodse naam aan te nemen: Edelstein.

Max is de enige die de volledige waarheid kan overzien. Zelfs Sam Zaidenweber die met zijn memoires de clou heeft aangereikt, heeft niet kunnen bevroeden hoe de werkelijkheid in elkaar steekt. Wel heeft hij zijn boek aan Sabine opdragen.

Kortom, als uitgever zit Max nu met een boek over verraad en vervolging en dat is opgedragen aan het resultaat van dat verraad. Bij zo'n boek hoort een catharsis en die is er ook. Natuurlijk is er woede, maar uiteindelijk wint de rationaliteit. En de liefde. Waarom zou je niet houden van een vrouw met foute ouders? Waaraan zou Sabine schuldig zijn? Het is het besef dat Max uiteindelijk doet vragen: "Wil je me vergeven?". Op dat moment wisselen slachtoffer en schuldige van plaats.

Thema en motieven:

Het oorlogsverleden van ouders, heeft vaak invloed op het leven van hun kinderen.

? Max probeert duidelijk wat afstand te nemen van zijn vaders verleden en ook zijn vader doet er het liefst het zwijgen toe, Max probeert het te verdringen, tot dat hij erachter komt dat het verleden meer geheimen en pijn verbergt dan hij ooit kon vermoeden.

? Sabine blijkt juist een onstilbare honger naar alle oorlogsverhalen te hebben, wat een friktie tussen de twee veroorzaakt. Erover praten wil Sabine niet. "Eens", belooft ze, "eens zal ik je alles vertellen", doet ze dan geheimzinnig.

? Als Sabine erachter komt dat haar vader niet joods is, en zelfs joden heeft verraden, vertrekt ze naar de Verenigde Staten. Op het moment dat ze zich realiseert dat haar vader een verrader is, zegt ze tegen iedereen dat hij dood is. Als Max vraagt hoe het met haar vader gaat als ze elkaar weer tegenkomen zegt ze dat haar vader dood is en scheldt ze haar vader zelfs uit. Hieruit blijkt dat ze zich erg veel aantrekt van het verleden van haar vader.

? De kinderen van Sam zijn vroeg uit huis gegaan, omdat ze er niet meer tegen konden dat Sam al zijn oorlogsverhalen wel met Sabine deelde, maar niet met hun en hun moeder.

? Sabine kan nauwelijks leven met het feit dat haar vader een verrader is en verdwijnt daardoor op de meest vreemde momenten van de aardbodem, waardoor Max telkens denkt dat het aan hem ligt.

Commentaar op het thema:

Aan de ene kant ben ik het eens met dit thema. Het is namelijk vaak zo dat als mensen traumatische ervaringen opgedaan hebben, het zo diep geworteld zit, dat het constant naar boven komt. Hierdoor wordt hun omgeving er ook telkens mee geconfronteerd. Het is voor de omgeving dan heel moeilijk om hier goed mee om te gaan, zij hebben het immers niet meegemaakt en kunnen daarom die ervaringen niet delen. Dit heeft daardoor dusdanig invloed op hun leven, omdat zij zich van hun ouders vervreemd gaan voelen, zich buitenstaanders voelen.

Aan de andere kant ben ik het oneens met dit thema. Als ik een ouder zou zijn die in het verleden een hele nare ervaring heeft opgedaan, zou ik denk ik mijn kinderen hier juist voor willen sparen. Ik zou hun hier zo min mogelijk mee willen confronteren, zodat zij wel gewoon een goed leven kunnen leiden.

Titelverklaring:

De reden waarom dit boek de dochter heet, is dat je uiteindelijk te weten komt, (door de memoires die als een boek in een boek onthullen) dat Sabine niet het joodse meisje is waarvoor iedereen haar heeft gehouden. Integendeel, zij is de dochter van een man die juist joden heeft aangegeven en die na de oorlog zijn wandaden heeft gemaskeerd door een joodse naam aan te nemen: Edelstein. Het boek gaat grotendeels over haar en haar relatie met Max, waarbij er telkens vreemde dingen met haar aan de hand zijn, 'de dochter' is dus als het ware de onthulling van haar levensgeheim en levensprobleem.

Ik vind het een goede titel, vooral omdat het nog niet zoveel over het boek verrad en het toch de hele inhoud van het boek dekt. Je weet weliswaar pas aan het einde waar de titel op slaat, maar dan valt alles als een soort puzzel inelkaar en is ineens alles te verwijzen naar deze titel; Sabine's verdwijningen, haar drang naar een juiste vader etc.

Structuurelementen:

Perspectief

Dit verhaal is overduidelijk vanuit een subjectief perspectief geschreven. De verteller in dit boek is Max Lipschitz. Het subjectieve perspectief komt vooral duidelijk naar voren als het om Sabine gaat. Max denkt namelijk voortdurend aan Sabine en is heel erg veel met haar bezig. Hij doet er ook alles voor om haar weer terug te vinden als ze voor de eerste keer verdwijnt. Hij staat hiermee dus echt binnen het verhaal.

Waaruit ook blijkt dat het een subjectief perspectief is, is dat Max heel veel doet en met heel veel verschillende mensen in aanraking komt gedurende het verhaal. Hij reist bijvoorbeeld heel wat af en voert

vele conversatie's met verschillende mensen. Hierdoor besef je dat hij een personage in het boek is. Vervolgens wisselt de stemming van Max nogal vaak gedurende het verhaal. Het ene moment kan hij wel schreeuwen van woede, het andere moment voelt hij intense haat, maar ook is er liefde en geluk. Door al deze afwisseling besef je ook weer dat hij duidelijk een personage die in het boek meespeelt.

Spanning

De spanning loopt op gedurende het boek. Je komt immers telkens dichterbij de onthulling van het grote geheim en hoe dichterbij je daarbij komt, hoe spannender het natuurlijk wordt. Je komt dan bijvoorbeeld te weten dat het verhaal wat Sabine aan Max heeft verteld over het onderduiken van haar vader helemaal niet klopt. Je krijgt hier al een beetje het vermoeden dat er iets niet goed zit in haar familie en zo kom je langzamerhand te weten dat het allemaal om Sabine's vader draait. Het effect van deze oplopende spanning op mijn manier van lezen, is dat ik op het laatst telkens sneller ging lezen, omdat ik telkens dichterbij de onthulling kwam, telkens meer clous kreeg.

Chronologie

Het boek is een chronologisch verteld verhaal. Het boek begint op het moment dat Max en Sabine elkaar voor het eerst zien, in het Anne Frankhuis. Na een keer te hebben afgesproken ontstaat er in het begin een ietwat onwennige relatie. Later groeit deze uit tot een hele hechte relatie. Tot Sabine na anderhalf jaar ineens zonder enige aanleiding verdwijnt. Max ziet haar pas weer terug na ongeveer vijftien jaar gezocht en gerommeld te hebben met een zelfstandig uitgeverijtje. Hij wil dan natuurlijk weten hoe het zit. En zo volg je dan verder de zoektocht van Max naar het grote geheim van Sabine, waarbij hij telkens weer wat verder komt, om aan het eind van het boek helemaal te weten hoe alles in elkaar steekt. Zo lees je op chronologische wijze, vanuit Max zijn perspectief hoe het hele verhaal verloopt, het is eigenlijk de zoektocht van Max naar het geheim van zijn grote liefde, waar hij naarmate de tijd vordert langzamerhand achter komt. Het effect van deze chronologische manier van vertellen op mijn manier van lezen, was dat ik heel erg het gevoel kreeg dat ik ergens naar toe aan het werken was, dat er een onthulling ging komen. Doordat Max zichzelf ook telkens beter ging leren kennen naarmate hij ouder werd, voelde ik gewoon dat er iets in de lucht hing, dat hij ergens achter zou gaan komen.

Figuren

De figuren in het boek zijn open figuren. Als eerste hebben we dan Max. Max is in het begin van het boek een beetje op zoek naar zijn identiteit. Hij weet zichzelf nog niet echt een lekkere houding te geven. Hij rommelt ook maar een beetje aan met Sabine, laat haast niets van zich horen. Langzaam groeien ze toch naar elkaar toe en gaan samenwonen. Toch begrijpt Max Sabine vaak niet helemaal, hij vindt dat ze vaak zeurt en begrijpt niet waarom ze telkens weer alles over de oorlog oprakelt. Vanaf het moment dat ze verdwijnt ontwikkelt Max zijn persoonlijkheid zich sterk. Hij beseft dat Sabine de vrouw voor hem is, dat hij niet kan leven zonder haar, dat hij gemeen geweest is tegen haar en dat hij zichzelf een klootzak vindt. Hij gaat haar zoeken. Pas na vijftien jaar ziet hij haar weer voor het eerst. Zo krijgen ze weer contact en komt

Max telkens dichter bij de onthulling van het geheim. Hoe meer Max te weten komt, hoe beter hij Sabine begrijpt en hoe meer zijn persoonlijkheid zich ontwikkelt.

Sabine is de andere hoofdpersoon uit het boek. Sabine is een gesloten figuur. In het begin van het boek is ze heel kwetsbaar en heeft vaak last van huilbuien, omdat ze gewoon heel erg geobsedeerd lijkt door het oorlogsverleden van haar joodse voorgangers. Als Max haar na vijftien jaar weer terug ziet lijkt het er op het eerste gezicht op dat ze heel hard is geworden, maar later blijkt dat ze nog net zo geobsedeerd is als vroeger, alleen wordt het Max nu pas duidelijk waarom ze zo geobsedeerd is. Sabine maakt dus verder geen karakterontwikkelingen door.

Informatie over de auteur:

Biografische gegevens

Na een studie Nederlands gaat Jessica Durlacher (1961) de journalistiek in. Ze schrijft onder meer literatuurrecensies, stelt een aantal verhalenbundels samen en organiseert lezingen voor cultureel centrum De Balie in Amsterdam. Ze is getrouwd met schrijver en filmproducent Leon de Winter.

Ze heeft haar schrijftalent niet van een vreemde. Ze is de dochter van de bekende socioloog en schrijver Gerhard Durlacher. Haar debuut *Het geweten* (1999) is bekroond met verschillende prijzen. Begin oktober van dit jaar verscheen haar tweede roman, *De dochter*.

Ze is zelf joods en haar vader ook. Haar vader heeft de oorlog overleefd en zij heeft zich lange tijd een deel voelen uitmaken van de "tweede generatie". Ze heeft er een lange tijd over gedaan om uit te vinden wie ze zelf was en mocht zijn, ze heeft veel werk moeten verzetten om erachter te komen hoe de oorlog van invloed is geweest op haar bestaan. Maar ze voelt zich geen tweede generatie slachtoffer.

Informatie over het werk

Jessica Durlacher heeft inmiddels twee romans gepubliceerd over hoe het is kind te zijn van een overlevende van de jodenvervolging. Bij de titel denk je nog even dat zij een vervolg heeft geschreven op haar eerste succes, *Het Geweten*, maar dit blijkt niet het geval. De dochter uit *Het Geweten* is een andere dochter dan de dochter uit *De dochter*. De dochter uit *Het Geweten* is eerder de tegenpool van de dochter uit *De dochter*. De dochter uit *Het Geweten* - met een hoofdletter - is tegen wil en dank een heilige, de dochter uit *De dochter* - met een kleine letter - is tegen wil en dank een verrader en een monster. Als de beide dochters toch nog iets gemeen hebben dat is dat het slachtoffer-schap dat beiden trachten te overwinnen, maar dan is het met de overeenkomsten afgelopen.

Het taalgebruik van Jessica Durlacher is van hoog niveau, maar tegelijkertijd ook hedendaags. Er wordt niet moeilijk gedaan over scheldwoorden of dingen die met seks te maken hebben. Bijvoorbeeld het moment dat Max zijn tante; Judith, bij hun logeert, wordt er veel geschreeuwd en gevloekt; 'Ja, ik ga dood' baste ze. 'Een beetje later dan Adolf gepland had, maar een beetje eerder dan wanneer hij er niet geweest was. Zo krijgt hij uiteindelijk toch nog zijn zin, de motherfucker'.

Informatie over de thematiek

Wat duidelijk terugkomende thema's zijn, zijn de thema's van jood en jodendom en van goed en fout in de oorlog. In dit boek gaat het voornamelijk over hoe de kinderen van ouders (die de tweede wereldoorlog overleefd hebben) met het niet kennende leed van hun ouders om gaan en wat dit voor het verdere verloop van hun leven betekent. In Sabine haar geval zorgt het verraad van haar vader voor een onophoudbare obsessie, die telkens erger lijkt te worden. In het geval van Max is het zo dat zijn vader dingen voor hem verzwijgt en af en toe heel vreemd doet. Sam deelt zijn leed met helemaal niemand van zijn familie, waardoor zijn kinderen als het ware van hem vervreemden.

Informatie over haar populariteit

Jessica Durlacher is de winnaar van de DebutantenPrijs 1998. De prijs wordt jaarlijks uitgereikt door de Stichting Perspektief Dordrecht. Dit jaar gebeurde dat voor de vierde keer. Aan de prijs is een bedrag van 10.000 gulden verbonden. Durlacher krijgt hem voor haar roman Het geweten. Het was haar eerste roman die ze schreef, na vele jaren in de journalistiek te zijn bezig geweest en daar brak ze dus ook meteen mee door, vandaar dat haar populariteit erg is toegenomen.

Nu is inmiddels haar tweede roman verschenen, de dochter. Het is nog niet zo lang uit, dus hebben nog niet veel mensen het gelezen. Wel is het boek tot nu toe bij de pers zeer positief ontvangen. "Met de dochter slaagt Jessica Durlacher erin om van een onaannemelijk melodrama een geloofwaardige tragedie te maken. Ze beschikt over een gedreven, vaardige pen die een ware verteller nodig heeft", aldus Elsbeth Etty van NRC Handelsblad. Volgens Monica Soeting, van de Volkskrant, is het een film. "Een ouderwetse, spannende Hollywoodfilm, van het type The Sting of The Firm".

Commentaar op het boek:

Daar zat ik dan, lekker in de bus op wintersport. Alvast van tevoren wat dingen voor school gedaan. Ik vertelde dus heel trots aan Neeltje, dat ik mijn boekverslag voor Nederlands al af had. Ik had het over 'de kroongetuige' van Maarten 't Hart gedaan. Neeltje zei dat dat het volgens haar een veel te oud boek was, want het moest een recent boek zijn en die van mij was uit 1983! Gelukkig had mijn moeder net een nieuw, recent boek gekregen, het heette: "de dochter....."

Toch heeft het snel nodig hebben van een recente titel en het noodgedwongen lezen van dit boek, mijn mening niet negatief beïnvloed. Mijn stelling zal dan ook zijn: "De nieuwe roman van Jessica Durlacher is een een zeer goed boek".

Ten eerste vind ik dit een goed boek, omdat ik denk dat niet veel mensen weten dat de kinderen van de joodse ouders die de tweede wereldoorlog overleefd hebben, het ook zwaar kunnen hebben. Ik had hier zelf eigenlijk nog nooit echt bij stil gestaan en ik denk zo ook vele anderen niet, het is dus leerzaam. Ook was de verteller, Max, een open figuur en tegelijkertijd de verteller, waar -door ik me heel goed in hem in kon leven. Ik redeneerde, haatte, lachte als het ware met hem mee. Hierdoor had ik aan het aan eind van het boek echt het gevoel dat ik deze persoon kende en dat ik ook gezien had hoe hij gedurende het verhaal veranderd was. Ik vind het knap gedaan van de schrijfster, dat ze op zo'n manier de lezer echt helemaal in het verhaal kan betrekken.

Ook weet Durlacher de spanningsboog ook nog eens heel goed en langzaam op te bouwen, tot een schokkend einde, waardoor alles op zijn plaats valt. Mede door de spanning wordt je door het verhaal gegrepen en kan je niet meer stoppen met lezen.

Wat ik ook echt super leuk vond, was dat het verhaal zich gedeeltelijk afspeelde in Amsterdam en gedeeltelijk in de Verenigde Staten. Amsterdam is mijn geboorte stad en daar kom ik nog steeds erg vaak. Maar wat helemaal leuk was, was dat de plaatsen uit de Verenigde Staten, zoals Santa Monica en Los Angeles, ook allemaal plaatsen zijn waar ik geweest ben. Max had het vaak over de boulevard bij Santa Monica Beach, en daar heb ik twee keer overheen geskate.

Vervolgens is het taalgebruik van Jessica Durlacher is niet moeilijk te begrijpen, maar wel van hoog niveau. Het is ook zeer hedendaags en dat is voor mij een belangrijk detail. Door het hedendaagse taalgebruik leest het veel makkelijker door en wordt er ook niet moeilijk gedaan over scheldwoorden of dingen die met seks en dergelijken te maken hebben.

Ook vind ik de titel zeer goed gekozen. Dat vind ik vooral omdat hij niet te veel over het boek verraad, maar toch de gehele inhoud dekt.

Het boek is ook zeer origineel, wat je misschien op het eerste gezicht niet zou zeggen. Het gaat over het jodendom en de tweede wereld oorlog, dat wel, maar het gaat dit keer niet om de joden uit de oorlog zelf, maar om hun kinderen. Ik vind dit best wel origineel, voor mij was dat het in elk geval wel, ik had er nog nooit eerder over gelezen.

Wel is het thema een beetje zwaar en wordt je er ook constant mee geconfronteerd. Af en toe lijkt het naar mijn gevoel allemaal net iets te ingedikt, iets te overdreven. Dan is Sabine weer verdwenen, dan verteld ze weer een vaag verhaal, dan doet Max zijn vader weer eens naar, het houdt niet op. Af en toe werd ik daar wel een beetje moe van.

Ook het slot viel mij een beetje tegen: voor de laatste maal spreken de ex-geliefden elkaar, aan de telefoon. Zowel het kind van de verrader als het kind van het kampslachtoffer vraagt bij die gelegenheid om vergiffenis. Op zich een mooi einde, maar als slotscène van een boek wordt het op de valreep toch nog net iets te klef.

Als ik dan een afweging moet maken dan zie ik al snel dat voor mij de argumenten die de stelling verdedigen het winnen van de argumenten die de stelling aanvallen. Met name omdat ik de argumenten tegen de stelling zwakker vind. Vooral het argument over het slot. Het slot op zich is wel een beetje klef, maar het is nou niet meteen zo erg dat het het verdere boek ontkracht, het geeft de lezer denk ik ook wel een bevredigend gevoel. Wat ik zwaarder vind wegen, is het argument over het thema, want daar stoorde ik me soms wel eens aan in het boek. Ondanks dat heeft het boek een grote indruk op me gemaakt. Daarbij speelt het argument over het niet kennende leed van de mens over de "tweede generatie" van de joden die de oorlog overleefd hebben, de grootste rol. Ik had aan het eind van het boek echt iets geleerd. Ook een heel belangrijk argument vind ik dat je echt in de persoon Max kruipt en dat je zo echt in het boek komt te zitten. Ook door de spanning wordt je door het boek gegrepen. Ik vind dit echt heel knap van de schrijfster. Dat ik de plaatsen herkende maakte het helemaal leuk, maar dat is echt persoonlijk. De kwaliteit van het taalgebruik, een goede titel en de originaliteit van het boek wegen voor mij minder zwaar, omdat een boek zonder deze dingen, naar mijn idee, ook nog heel goed kan zijn.

Dus, de nieuwe roman van Jessica Durlacher is een zeer goed boek, met name omdat ik denk dat niet veel mensen kennis hebben van het leed van de "tweede generatie" van de joden die de tweede wereldoorlog

overleefd hebben. Het is dus leerzaam.